

noster

Netherlands School for Advanced Studies
in Theology and Religion

Voortgangverslag 2020

1. Algemene informatie

Bureau: prof. dr. F.J.S. (Frans) Wijsen (wetenschappelijk directeur; 0,15fte¹), dr. M. (Marco) Derks (secretaris; 0,6fte²), J. (Copier) MA (curriculumcoördinator; 0,2fte; tot 1 mei), F. (Fokke) Wouda MA (curriculumcoördinator; 0,2fte; per 1 mei), K. (Yus) Sa'diyah-Broersma BA (secretaresse; 0,3fte).

Project Religenet: A.E. (Astrid) Hamberg MA (redactioneel assistent augustus-oktober), W.J.W. (Wouter) Kock MA (redactioneel assistent vanaf december).

Schoolbestuur: prof. dr. J.W. (Jan Willem) van Henten (UvA; voorzitter), prof. dr. M.S. (Maurits) Berger (UL), prof. dr. R.R. (Ruard) Ganzevoort (VU), prof. dr. M.M. (Mechteld) Jansen (PThU), prof. dr. B.J. (Bart) Koet (TiU, per 1 september), prof. dr. J. (Jos) de Kock (ETF), prof. dr. A.J.A.C.M. (Anne-Marie) Korte (UU), prof. dr. R. (Roel) Kuiper (TUK), prof. dr. H.L. (Heleen) Murre-van den Berg (RU), prof. dr. M. (Mladen) Popović (RUG), prof. dr. J.W. (Joke) van Saane (UvH), prof. dr. M. (Marcel) Sarot (TiU, tot 1 september), prof. dr. H.J. (Herman) Selderhuis (TUA).

*Juniorenraad*³: A.J. (Arco) den Heijer MA, T. (Tineke) Noort MA, E.V. (Elizabeth) Shishlakova BA (tot 31 augustus), H. (Henk) Vogel MA.

*Dagelijks Bestuur*⁴: dr. K.E. (Kim) Knibbe (voorzitter per 24 januari), prof. dr. K. (Koert) van Bekkum, dr. K.L. (Klaas) Bom (per 1 september), A.J. (Arco) den Heijer MA, prof. dr. L. (Laurens) ten Kate, T. (Tineke) Noort MA (per 1 april), dr. K. (Katja) Rakow, prof. dr. G.A. (Gerard) Wiegers.⁵

Participerende instellingen: Radboud Universiteit (RU), Rijksuniversiteit Groningen (RUG), Tilburg University (TiU), Universiteit Leiden (UL), Universiteit Utrecht (UU), Universiteit van Amsterdam (UvA), Vrije Universiteit Amsterdam (VU), Evangelische Theologische Faculteit Leuven (ETF), Protestantse Theologische Universiteit (PThU), Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA), Theologische Universiteit Kampen (TUK), Universiteit voor Humanistiek (UvH).⁶

Missie: NOSTER offers a cutting-edge and challenging curriculum in theology and religious studies for junior researchers (ReMA students and PhD candidates), building upon and complementing what the graduate schools of their home institutions have on offer. The programme has three major objectives:

- A) Advanced understanding: providing further training in the skills and techniques of the sub-disciplines in which participants usually operate;
- B) Broadening your horizon: familiarising junior researchers with various forms of research and research methodology, offering a wide variety of perspectives from both theology and religious studies;
- C) Community building: contributing to the formation of a national academic community in the field of theology and religious studies by stimulating interaction and exchange between junior and senior researchers, sensitising them to innovative disciplinary and

¹ Hiervan komt 0,1fte ten laste van de begroting van NOSTER en 0,05fte ten laste van de begroting van de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen.

² Naast de basisaanstelling van 0,4fte een tijdelijke uitbreiding van 0,2fte (juni 2019-december 2020) met het oog op projectmanagement ontwikkeling Religenet.nl en ondersteuning ontwikkeling onderzoeksprogramma.

³ De "studentenraad" zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 Gemeenschappelijke Regeling.

⁴ Een "adviescollege" zoals bedoeld in artikel 8 lid 2 Gemeenschappelijke Regeling.

⁵ Twee senior- en twee juniorleden van het Dagelijks Bestuur vormen tevens de Onderwijscommissie, een klankbordgroep voor de curriculumcoördinator.

⁶ De laatste vijf instellingen participeren via een Samenwerkingsovereenkomst.

interdisciplinary developments and to develop theoretical and methodological alternatives.

In addition, NOSTER stimulates new initiatives and explorations in research and provides a national platform for fostering communication between the participating institutes with a view to engaging in short- and long-term research collaboration.

Leden aantallen: Op 1 januari 2021 telde NOSTER 91 promovendi en 154 seniorleden (waarvan voor zover bekend 4 postdocs). De namen van alle bij NOSTER ingeschreven promovendi staan vermeld in Bijlage 1.

Aantal onderzoekmasterstudenten: In 2020 hebben zich 16 onderzoekmasterstudenten ingeschreven. De namen van alle bij NOSTER ingeschreven onderzoekmasterstudenten staan vermeld in Bijlage 2.

Totaal toegekende EC's: In 2020 is 105 EC toegekend aan onderzoekmasterstudenten en 101 EC aan promovendi.

2. Overzicht van onderwijsactiviteiten

2.1 Algemeen

Het curriculum van NOSTER wordt zelfstandig aangeboden: geen van de onderdelen is expliciet ingebed in een lokaal programma voor onderzoekmasterstudenten of promovendi. De meeste onderdelen zijn gericht op zowel promovendi als onderzoekmasterstudenten. Het curriculum bestaat uit twee soorten onderdelen. Enerzijds zijn er algemene, één- of tweedaagse bijeenkomsten gericht op alle promovendi en onderzoekmasterstudenten die vooral bijdragen aan de doelen *Broadening your horizon* en *Community building* in brede zin (2.2) en anderzijds zijn er doorlopende seminars per deeldiscipline of een multidisciplinaire thematiek die jaarlijks meerdere bijeenkomsten beleggen, gericht op *Advanced understanding* en *Community building* op kleine schaal (2.3). Promovendi worden aangemoedigd gedurende 3-4 jaar een uitgebalanceerd programma samen te stellen van minstens 15 EC waarin verschillende onderdelen van het NOSTER-curriculum voorkomen: het *PhD Study Programme*. In totaal heeft NOSTER in 2020 voor 25,5 EC aan onderwijs aangeboden.

2.2 Centrale onderdelen

De **Midyear Meeting** (7 februari, Nijmegen; 24 deelnemers; 0,5 EC) thema 'Religious Education at Secondary School' met bijdragen van dr. Gerard Drosterij (Fontys Hogeschool), dr. Markus Davidsen (UL) en dr. Hans Geybels (KU Leuven). De **Spring Conference** (23-23 april, Online; 22 deelnemers; 1,0-2,0 EC) bestond uit 16 presentaties door promovendi en onderzoekmasterstudenten in hun eerste of tweede jaar, 9 presentaties van gevorderd onderzoek door promovendi met respons van een senioronderzoeker, en een plenaire lezing van prof. dr. Wouter de Groot (RU) getiteld 'Religion and Nature; Measuring People's Concepts of the Humans-Nature Relationship'. Tijdens de **Kick-Off** (25 september, Nijmegen; 12 deelnemers; 0,5 EC) introduceerden prof. dr. Kees de Groot (TiU) en prof. dr. Hans Schilderman (RU) hun onderzoeken tijdens, en naar de impact van, de coronacrisis en vonden twee workshops plaats onder leiding van prof. dr. Koert van Bekkum (TUK) en dr. Anna Tijsseling (Academic Authenticity). De **Grand Course** (5-6 november, Amersfoort & online; 12 deelnemers; 1,5-3 EC) bestond uit een masterclass met prof. dr. Arie Molendijk (RUG) over postsecularisme en de NOSTER 25th Anniversary Conference 'Religion and Crises of Imagination'.

2.3 Research Seminars en Must-Have-Read

In 2020 zijn zes doorlopende **Research Seminars** (per seminar: ca. 5-10 bijeenkomsten; 2,5 EC; ca. 4-10 deelnemers) gegeven op diverse deelterreinen: *Empirical Research in Religion* (dr. Carl

Sterkens [RU] & prof. dr. Henk de Roest [PThU; in 2019-2020 c.q. tot aan de zomer]), *Biblical and Historical Studies* (prof. dr. Klaas Spronk [PThU], prof. dr. Jürgen Zangenberg [UL; in 2019-2020 c.q. tot aan de zomer] & prof. dr. Mirjam van Veen [VU; in 2020-2021 c.q. vanaf september]), *Dogmatics, Ethics and Philosophy of Religion* (prof. dr. Peter-Ben Smit [VU/UU], prof. dr. Rick Benjamins [PThU; in 2019-2020 c.q. tot aan de zomer] & prof. dr. Herman Westerink [RU; in 2020-2021 c.q. vanaf september]), *Religious Studies* (prof. dr. Ab de Jong [UL] & dr. Jacqueline Borsje [UvA]; 3,0 i.p.v. 2,5 EC) en *Religion, Theology and Gender* (prof. dr. Anne-Marie Korte [UU] & dr. Anne-Claire Mulder [PThU]). Daarnaast werd het *Intensive Text Reading Seminar 'The Challenge of Difference'* (prof. dr. Anne-Marie Korte [UU] & prof. dr. Mariecke van den Berg [VU/RU]; 8 bijeenkomsten; 5 EC; 6 deelnemers) gegeven.

De **Must-Have-Read** is een korte, intensieve cursus die zich primair (maar niet exclusief) richt op onderzoekmasterstudenten en waarin een sleutelwerk uit theologie en/of religiewetenschappen wordt besproken. In het najaar doceerde prof. dr. Rinse Reeling Brouwer (PThU) in dit format over Karl Barth's *De Brief aan de Romeinen* (vier bijeenkomsten in oktober - december, 4 deelnemers; 2 EC).

2.4 Reflectie op de hoeveelheid uitgereikte EC's in relatie tot het aantal deelnemers

De hoeveelheid onderwijs die een gemiddelde promovendus of onderzoekmasterstudent volgt bij NOSTER hangt voor een belangrijk deel af van de vraag of hun eigen instelling c.q. opleiding een minimumeis stelt voor het te volgen onderwijs bij NOSTER of een andere onderzoeksschool. Hoewel meerdere instellingen de eisen voor de training van hun promovendi aan het aanscherpen zijn, zijn er vooralsnog geen instellingen die hun promovendi verplichten onderwijs voor een minimum aantal EC te volgen bij NOSTER of een andere onderzoeksschool.

Wat de onderzoekmasterstudenten aangaat is er meer geregeld, maar wat de regels zijn verschilt sterk per instelling. DLG en het Programmabureau Geesteswetenschappen hebben afgesproken dat alle onderzoekmasterstudenten minimaal 10 EC aan onderwijs bij een onderzoeksschool volgen. Daarmee samenhangend hebben de DLG-decanen toegezegd dat dit in de OERs van alle onderzoeksmasteropleidingen van hun faculteit wordt opgenomen. Wanneer we ons beperken tot de onderzoeksmasteropleidingen in de theologie en/of religiewetenschappen dan ziet de situatie er als volgt uit: de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht (vertegenwoordigd in DLG) past de 10 EC-regel toe; de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (vertegenwoordigd in DLG) hanteerde tot op heden een minimumeis van 6 EC maar zal vanaf 2021-2022 een minimumeis van 12 EC hanteren; de Faculteit Religie en Theologie van de Vrije Universiteit Amsterdam en de Faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap van de Rijksuniversiteit Groningen (beide *niet* vertegenwoordigd in DLG) stellen geen minimumeis voor het bij NOSTER of een andere onderzoeksschool te volgen onderwijs en bieden zelf allerlei modules waarmee studenten hun vrije ruimte (12 EC aan de VU, 10 EC aan de RUG) kunnen invullen. Dit verklaart voor een belangrijk deel waarom de bij NOSTER aangemelde onderzoekmasterstudenten gemiddeld weinig onderwijs afnemen c.q. waarom NOSTER ver onder de norm van DLG en het Programmabureau Geesteswetenschappen scoort.

3. Overige mededelingen

NOSTER verstrekt kleine subsidies voor (doorgaans kleinere) symposia/conferenties en projecten die door onderzoekers van verschillende instellingen worden georganiseerd en waarbij ook nadrukkelijk de participatie van juniorleden wordt gezocht (zie item 3 in de financiële verantwoording hieronder). In 2020 kende NOSTER subsidies toe voor de organisatie

van de conferenties “Logic of Love” en “African Female Theologians Telling Stories”, en het project “Death Mentalities in Post-Secular Western Societies”.

Hoewel in 2015-2018 het aantal aanmeldingen van nieuwe promovendi terugliep (resp. 25, 17, 14, 7) lijkt die trend gekeerd te zijn: in 2019 meldden zich 11 en in 2020 18 nieuwe promovendi aan. Verder is uit een inventarisatie gebleken dat er naar schatting zo’n 600 buitenpromovendi verbonden zijn aan onze instellingen. Slechts een enkeling van hen volgt onderwijs bij NOSTER. Nu diverse lokale graduate schools – mede n.a.v. onderzoekvisitaties – hun kwaliteitseisen voor promovendi aan het aanscherpen zijn is de verwachting dat daardoor meer buitenpromovendi onderwijs zullen willen/moeten volgen bij een onderzoeksschool. NOSTER heeft besloten specifiek voor *buitenlandse* promovendi online onderwijs te gaan ontwikkelen en de contributie voor lidmaatschap van (alle) buitenpromovendi te verlagen van €1.000 naar €500.⁷

Op 5-6 november heeft de NOSTER 25th Anniversary Conference ‘Religion and Crises of Imagination’ plaatsgevonden, waaraan 60 junior- en seniorleden deelnamen (incl. 12 deelnemers aan de Grand Course; zie 2.2). Hoewel we lange tijd hadden gehoopt en ingezet op een conferentie op locatie in Den Haag, hebben we enkele weken van tevoren toch besloten de conferentie online plaats te laten vinden vanwege de coronamaatregelen. Met de conferentie vierden wij het 25-jarig bestaan van NOSTER. Tijdens deze conferentie presenteerden Kim Knibbe (RUG), Mladen Popović (RUG), Heleen Murre-van den Berg (RU), Birgit Meyer (UU) en Bert Jan Lietaert Peerbolte (VU) de plannen voor een grote gezamenlijke onderzoekssubsidieaanvraag.⁸

Op 6 november 2020 heeft NOSTER de website [Religienet](#) gelanceerd. Deze biedt overzichten van enerzijds Nederlandse *onderzoekers* in theologie en religiewetenschappen en anderzijds theologische en religiewetenschappelijke *opleidingen* (BA, MA, ReMA) in Nederland.⁹ Met deze website willen de instellingen het vakgebied van theologie en religiewetenschappen als geheel presenteren aan een breder publiek: studenten kunnen zien wat voor soorten (vervolg)opleidingen zij kunnen volgen, terwijl journalisten, beleidsmakers, politici, religieuze professionals en andere geïnteresseerden gemakkelijk kunnen zoeken naar een deskundige op het onderwerp waar zij mee bezig zijn. Zowel de hiervoor genoemde ontwikkeling van een groter onderzoeksvoorstel als de ontwikkeling van Religienet is bekostigd vanuit de financiële reserve.

Het Schoolbestuur heeft op 8 juni 2020 unaniem ingestemd met het aanbod van de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit om het penvoerderschap te continueren en heeft op 5 oktober 2020 eveneens unaniem besloten om dr. M. (Matthijs) den Dulk, universitair hoofddocent aan deze faculteit, voor te dragen als wetenschappelijk directeur van NOSTER per 1 januari 2022. Beide besluiten zijn voorgelegd aan DLG. De huidige directeur bereidt ondertussen in overleg met zijn opvolger de personele bezetting van het bureau per 1 januari 2022 voor.

⁷ De reden waarom tot voor kort hetzelfde tarief gehanteerd werd als voor reguliere promovendi was dat de status (reguliere of buitenpromovendus) weinig zegt over de hoeveelheid gevolgde onderwijs bij NOSTER. Daarnaast was deze afspraak tussen LOGOS en DLG lange tijd niet bekend bij NOSTER.

⁸ Begin 2021 moesten de genoemde onderzoekers helaas vaststellen dat het hen niet ging lukken voor de indieningsdeadline het voorstel naar tevredenheid afgerond te hebben. In 2021 zullen daarom alternatieve mogelijkheden verkend worden.

⁹ Hoewel NOSTER als onderzoeksschool inhoudelijk niet te maken heeft met lokale opleidingen (behalve onderzoeksmasteropleidingen), heeft NOSTER op verzoek van het Disciplineoverleg Godgeleerdheid (DGO) ook de opleidingen van de deelnemende instellingen opgenomen. Omdat de Evangelische Theologische Faculteit Leuven als enige buitenlandse (maar Nederlandstalige) instelling in NOSTER participeert, zijn ook hun onderzoekers en opleidingen opgenomen.

4. Financiële verantwoording

	BEGROTING	REALISATIE	VERSCHIL
INKOMSTEN			
1. Programmabureau GW: basisbedrag	13.291	14.853	1.562
2. Programmabureau GW: rugzakjesgelden	6.000	8.181	2.181
3. Inkomsten contributie instellingen	54.429	58.400	3.971
4. Bijdragen nieuw aangemelde promovendi	12.000	17.750	5.750
5. Losse cursusbijdragen	2.000	1.015	-985
6. <i>Inkomsten uit reserve</i>	51.513	23.094	-28.419
TOTAAL INKOMSTEN	139.233	123.293	17.104
UITGAVEN			
1. Personele lasten			
1.1 Directeur	14.116	14.614	-498
1.2 Secretaris*	38.797	46.853	-8.056
1.3 Secretaris Zwaartekrachtenvraag*	4.605	0	4.605
1.4 Curriculumcoördinator	12.666	12.665	1
1.5 Secretaresse	13.049	14.381	-1.332
Subtotaal personele lasten	83.233	88.513	-5.280
2. Onderwijs			
2.1 Kick-Off	1.250	2.143	-893
2.2 Grand Course	2.000	1.131	869
2.3 Midyear Meeting	1.250	1.260	-10
2.4 Spring Conference	13.000	309	12.691
2.5 Seminars (incl. netwerkgroepen, masterclasses etc.)	1.500	239	1.261
2.6 Must-Have-Reads	500	0	500
Subtotaal onderwijs	19.500	5.082	14.418
3. Onderzoek			
3.1 Research Collaboration Groups	1.500	0	1.500
3.2 Thematic Seminars	3.000	0	3.000
Subtotaal onderzoek	4.500	0	4.500
4. Zwaartekrachtenvraag*			
4.1 Conferentie, expert meeting(s), vergaderingen	10.500	144	10.356
4.2 Vervangingsgeld kartrekkers	2.000	8.942	-6.942
4.3 Student-assistent	2.500	0	2.500
Subtotaal Zwaartekrachtenvraag	15.000	9.086	5.914
5. Portal*			
5.1 Websitebouwer	9.000	16.653	-7.653
5.2 Webredacteur	1.500	1.142	358
5.3 Publiciteit, hosting, licenties, software e.d.	500	0	500
Subtotaal portal	11.000	17.794	-6.794
6. Beleid, bestuur en PR			
6.1 Vergaderkosten	500	174	326
6.2 Website en PR	3.500	2.312	1.188
6.3 Bureaunkosten	1.000	331	669
6.4 RESERVERING: Vernieuwing website	1.000	0	1.000
Subtotaal beleid, bestuur en PR	6.000	2.817	3.183
TOTAAL UITGAVEN	139.233	123.292	17.104

Toelichting op inkomsten

- Ad 1: Voor 2020 hebben we €14.271 ontvangen. Daarnaast is de bijdrage voor 2019 gecorrigeerd met €582.¹⁰
- Ad 3: De instellingsbijdrage via DLG/FOPOG is verhoogd van €38.000 naar €39.200. De bijdragen van de middels een Samenwerkingsovereenkomst participerende instellingen zijn met instemming van het Schoolbestuur naar rato verhoogd naar €5.600 voor PThU, €3.100 voor TUK, TUA en UvH, en €2.100 voor ETF.

Toelichting op uitgaven

- Ad 1.2: De uitbreiding van de aanstelling van de secretaris met 0,2fte t.b.v. de ontwikkeling van Religienet was begroot t/m augustus, maar is verlengd t/m december.
- Ad 2: De Kick-Off, de Midyear Meeting en een deel van de Grand Course zijn onsite georganiseerd, de Spring Conference (doorgaans inclusief diner en overnachting) en de Research Seminars zijn online aangeboden.
- Ad 3: Er is in 2020 geen subsidie uitgekeerd. De in 2020 toegekende subsidies voor een conferentie (€1.240) en een project (€1.500) zullen pas in 2021 worden uitbetaald, terwijl de in 2020 toegekende subsidie voor een andere conferentie (€1.500) onbenut zal blijven (zie de mededeling in paragraaf 3 hierboven en de toelichting op de reserve hieronder).
- Ad 4.2: Naast €2k aan vervangingsgeld in 2019 is tevens €7k aan vervangingsgeld in 2020 uitgekeerd ten behoeve van de onderzoeker die in samenwerking met enkele collega's aan het onderzoeksplan heeft gewerkt. Die €7k is betaald van de begrote kosten voor een extra secretaris (€4,6k; zie 1.3) en een student-assistent (€2,5; zie 4.3).

Reserve

Reserve per 1 januari 2020	86.334
Mutaties 2020	-23.094
Reserve per 31 december 2020	63.240
Bestemde reserve	
Research Collaboration Groups (zie 3.1)	1.500
Thematic Seminars (zie 3.2)	1.240
Inkomsten ten laste van de reserve op Begroting 2021	15.444
Plannen verbetering digitale systemen	7.500
Plannen onderzoeksprojecten	25.000
Totaal bestemde reserve	50.684
Vrije reserve	12.556

Toelichting op reserve

De eerste drie posten betreffen bestemde reserves die op een door het Schoolbestuur goedgekeurde begroting hebben bestaan:

- *Thematic Seminars*: subsidie voor bijeenkomst "African Female Theologians Telling Stories" (toegekend in 2020); de subsidies voor de *thematic seminars* "Jewish, Christian and Muslim Travel Experiences" (€750; toegekend in 2019) en "Logic of Love" (€1.500; toegekend in 2020) zullen niet worden benut.
- *Research Collaboration Groups*: subsidie voor "Death mentalities in post-secular Western societies" (toegekend in 2020).
- *Inkomsten ten laste van de reserve op Begroting 2021*: Dit is inclusief €6.847 ten behoeve van Religienet (conform ons Bestedingsplan reserve 2019-2021).

¹⁰ De bijdrage van het Programmabureau Geesteswetenschappen voor 2019 bedroeg €13.873 in plaats van de €13.291 die in de financiële verantwoording in het Voortgangsverslag 2019 stond

Voor het besteden van de overige vrije reserve formuleren we hier voornemens die later met het Schoolbestuur besproken zullen worden:

- *Plannen verbetering digitale systemen:* We gaan in ieder geval een nieuwe website laten bouwen, waarvoor afgelopen jaren reeds €4k gereserveerd was. Daarnaast gaan we waarschijnlijk gebruik maken van een digitale leeromgeving en mogelijk nog andere administratieve of communicatieve programma's.¹¹
- *Plannen onderzoeksprojecten:* In 2019-2021 is gewerkt aan een groter onderzoeksplan met een drietal hoofdlijnen. Het voornemen is om rond die drie lijnen werkgroepen op te zetten en daarvoor budget beschikbaar te stellen.

Hiermee komt de vrije reserve overeen met 10% van de Begroting 2021.

5. Reflectie en vooruitblik

Nadat in 2019 een nieuwe wetenschappelijk directeur en secretaresse waren aangetreden, nam curriculumcoördinator Jorien Copier eind april 2020 na ruim vier jaar afscheid. Zij is opgevolgd door Fokke Wouda. Kort daarna zijn duidelijkere taakomschrijvingen voor de vier functies opgesteld die het werk ten goede komen.

Door meerdere oorzaken was de werkdruk voor het bureau in 2020 hoger dan voorheen. Naast de personele wisselingen in 2019-2020 speelden vooral de beperkingen ten gevolge van de pandemie een rol. Omdat we het van belang vonden om bepaalde onderwijsbijeenkomsten als het even kon op locatie te organiseren, kostte het extra tijd en puzzelwerk om geschikte onderwijsruimte (op of buiten de campus) te vinden, terwijl het omschakelen naar online vanwege plots toch weer aangescherpte maatregelen opnieuw extra werk opleverde. Ten slotte bleek pas in de loop van 2020 dat het project Religienet meer werk kostte dan in oktober 2019 ingeschat was bij het vaststellen van de begroting en het conceptprojectplan.

Het is gebleken dat online vergaderen over het algemeen productief is en tijd scheelt, terwijl het aan de andere kant leidt tot een verschraling. In de toekomst zullen we online en onsite vergaderen waarschijnlijk afwisselen. Iets vergelijkbaars geldt voor het onderwijs: we kunnen ons voorstellen dat (een deel van) de sessies van de doorlopende research seminars in de toekomst online aangeboden zullen worden; daarnaast ontwikkelen we een nieuw research seminar World Christianity dat volledig online aangeboden zal worden en waarmee we vooral inzetten op (internationale) buitenpromovendi. Aan de andere kant hebben we ook regelmatig gehoord hoe graag onze onderzoeksmasterstudenten en promovendi elkaar weer wilden ontmoeten, achten we live interactie van fundamenteel belang voor veel inhoudelijke gedachtenuitwisseling en voor het opbouwen van een academische gemeenschap. Daarom hebben we telkens geprobeerd onze centrale events als het even kan onsite aan te bieden en is dat ook ons voornemen voor de toekomst.

In 2020 is de leden-, onderwijs- en cijferadministratie grondig geordend en is het proces helderder gestructureerd. Het werken met zowel onderzoeksmasterstudenten als promovendi van uiteenlopende instellingen maakt het onmogelijk te werken met het cijferadministratiesysteem van de penvoerende instelling, terwijl de verschillende en soms wijzigende wensen van DLG, instellingen en promovendi/onderzoeksmasterstudenten ten aanzien van het aanleveren van bepaalde gegevens het lastig maken in te zien welke zaken op

¹¹ Op 31 december 2019 stond er €6.612 gereserveerd voor "Publiciteit NOSTER", namelijk €4.112 voor de vernieuwing van de website en €2,5k voor de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl en de aanschaf van publiciteitsmateriaal. Daarom is op de Begroting 2020 aan de reguliere kosten voor website en PR (€1k; zie 6.2) die €2,5k toegevoegd. Van die €2,5k is €1,6k gebruikt.

welke manier geadministreerd moeten worden. In het voorjaar van 2021 wordt een volgende stap in de reorganisatie van de leden-, onderwijs- en cijferadministratie gezet.

Eind 2019 heeft de visitatiecommissie opgemerkt dat NOSTER afhankelijk is van de acquisitie van de participerende instellingen. We willen blijven onderzoeken of NOSTER op het gebied van acquisitie zelf actiever kan zijn en kan optreden als makelaar tussen financiers en de instellingen. Daarom willen we de ontwikkeling van onderzoeksprojecten blijven stimuleren, met name op het terrein van religie en klimaat, religie en werk, en religie en politiek (zie de hierboven onder 4 genoemde plannen).

Verbreding: We willen meer en betere reclame maken voor ons onderwijsaanbod bij Nederlandse en Vlaamse instellingen die nog niet in NOSTER participeren maar die wel onderzoeksmasterstudenten en/of promovendi hebben die theologisch en/of religiewetenschappelijk onderzoek doen, al dan niet binnen afzonderlijke theologische en/of religiewetenschappelijke eenheden.

Internationalisering: De academische wereld internationaliseert, en zo ook de opleiding van jongere onderzoekers. We willen onderzoeken hoe samenwerking bevorderd kan worden, met vergelijkbare organisaties in de ons omringende landen maar ook verder weg. Er is reeds een samenwerking met het Indonesian Consortium for Religious Studies (de gezamenlijke promotieopleiding van een openbare, christelijke en islamitische universiteit) waarmee diverse NOSTER participanten (VU, PThU, RUG, RU, UU) en NISIS banden onderhouden.

BIJLAGE 1 Promovendi per universiteit

Hieronder staat een overzicht van de namen van de promovendi (incl. buitenpromovendi) die op 1 januari 2020 lid van NOSTER waren. Een aantal van hen is in 2020 gepromoveerd. Ze zijn gerangschikt op instelling. De volledige namen van de instellingen staan vermeld in onderdeel 1 van dit voortgangsverslag achter het kopje "Participerende instellingen".

Naam	Instelling	Lid sinds	Status
Mangold, M.	ETF	2014	
Moyo, P.T.	ETF	2017	
Pardon, A.C.	ETF	2019	
Rondaij, J.	PThU	2015	Gepromoveerd in 2020
Markus, J.J.	PThU	2014	
Boogert, E.	PThU	2015	
Leeuwen, T.T. van	PThU	2015	
Verburg-Janssen, M.J.	PThU	2015	
Bekebrede, L.C.	PThU	2016	
Hoopen, R.B. ten	PThU	2016	
Oldhoff, M.C.L.	PThU	2016	
Bruin-Wassinkmaat, A.M. de	PThU	2017	
Kaljouw, M.J.	PThU	2017	
Lee, E.	PThU	2017	
Soko-de Jong, T.T.	PThU	2017	
Tops, T.	PThU	2017	
Dahmen, C.E.	PThU	2018	
Damen, E.	PThU	2018	
Hansen-Couturier, M.C.	PThU	2018	
Toom, den, J.N.	PThU	2018	
Vogel, H.	PThU	2018	
Faber-van der Horst, P.	PThU	2019	
Masunda, S.E.	PThU	2019	
Laagland Winder, P.L.	PThU	2020	
Toren, M.J. van de	PThU	2020	
Höff, K.S.	PThU	2021	
Jong, D. de	PThU	2021	
Voogt, A.	PThU	2021	
Copier, C.	RU	2015	
Groningen, A.J.B. van	RU	2015	
Jans, J.	RU	2016	
Siebesma, A.	RU	2019	
Vos, J.T.P.G.	RU	2019	
Essabane, K.	RU	2020	
Gehm, J.I.	RU	2020	
Miličić, M.	RU	2020	
Smeets, K.I.M.	RU	2020	
Sterken, A.W.	RU	2020	

Yohannes, H.	RU	2020	
Everts, N.	RU	2021	
Wiering, J.O.	RUG	2016	Gepromoveerd in 2020
Hofman, M.	RUG	2014	
Eringa, F.I.	RUG	2017	
Muller, A.	RUG	2018	
Abelmann, A.M.	RUG	2020	
Nghiem, T.	RUG	2020	
Wagenar, W.F.	RUG	2020	
Davis, R.A.	RUG	2021	
Mulder, S.	TiU	2015	Gepromoveerd in 2020
Zwart, A.M.	TiU	2013	
Stoutjesdijk, M.J.	TiU	2014	
Koning, D.D.C. de	TiU	2015	
Kuipers-Sedee, M.J.M.	TiU	2015	
Pater, J.J.J.	TiU	2015	
Bruin-Mollenhorst, J.H.	TiU	2016	
Wouda, F.	TiU	2016	
Magielse, M.	TiU	2019	
Wingerden, R.J. van	TiU	2019	
Heijstek-Hofman, A	TiU	2020	
Mathew, N.	TiU	2020	
The-Mertens, S.M.M.	TiU	2021	
Waard, H. de	TUA	2014	Gepromoveerd in 2020
Boele-Noort, T.E.	TUA	2019	
Bosman, J.A.G.	TUK	2015	Gepromoveerd in 2020
Lee, C.	TUK	2015	Gepromoveerd in 2020
Tamminga, K.S.	TUK	2016	Gepromoveerd in 2020
Harefa, S.H.	TUK	2017	Gepromoveerd in 2020
Jonge, A.M. de	TUK	2014	
Gunawan, C.	TUK	2015	
Heijer, A.J. den	TUK	2016	
Appeldoorn, G.T. van	TUK	2017	
Kelemen, A.C.	TUK	2017	
Kim, E.	TUK	2017	
Seo, J.-H.	TUK	2019	
Vreugdenhil-Tolsma, B.M.	TUK	2019	
Lorein, A.E.L.	TUK	2020	
Oosterhof-van Bruggen, L.	TUK	2020	
Oegema, A.	UU	2014	
Meinema, E.H.	UU	2015	
Schrijvers, L.L.	UU	2016	
Berg, C.G. van den	UU	2016	
Kuyk, E.	UU	2016	
Reid, A.J.	UU	2017	

Grossi, A.	UU	2019	
Lensink, J.O.T.	UU	2020	
Zhao, C.	UU	2020	
Eilander-van Maaren, J.	UU	2021	
Roggeveen, S.	UvA	2014	Gepromoveerd in 2020
Esdonk, S.E. van	UvA	2014	Gepromoveerd in 2020
Vermeiren, F.	UvA	2021	
Naaijer, M.	VU	2014	Gepromoveerd in 2020
Tijsseling, E.	VU	2014	Gepromoveerd in 2020
Erwich, C.M.	VU	2015	Gepromoveerd in 2020
Demeijer, F.A.	VU	2015	Gepromoveerd in 2020
Oostveen, D.F.	VU	2015	Gepromoveerd in 2020
Schipper, I.	VU	2015	Gepromoveerd in 2020
Liefbroer, A.I.	VU	2016	Gepromoveerd in 2020
Adan Jones, M.	VU	2013	Gepromoveerd in 2020
Siebesma-Mannens, F.P.	VU	2014	
Gorter, P.E.B.	VU	2015	
Speckmann, I.	VU	2015	
Linden, C.J. van	VU	2016	
Westerduin, M.	VU	2016	
Ghatrouei, N.G.	VU	2017	
Nnadozie Wogu, C.	VU	2017	
Urk, E. van	VU	2018	
Visser, H.J.	VU	2020	
Sunil, H.	VU	2021	

BIJLAGE 2 Onderzoeksmasterstudenten per universiteit

Hieronder staat een overzicht van de namen van de onderzoeksmasterstudenten die op 1 januari 2020 lid van NOSTER waren. Een aantal van hen is in 2020 afgestudeerd of gestopt met de opleiding. Ze zijn gerangschikt op instelling. De volledige namen van de instellingen staan vermeld in onderdeel 1 van dit voortgangsverslag achter het kopje "Participerende instellingen".

Naam	Instelling	Lid sinds	Status
Goodman, M.	RU	2019	
Löwe, S.L.	RUG	2019	Afgestudeerd in 2020
Makkinga, G.A.	RUG	2019	
Raedts, J.A.	RUG	2019	
Spoliar, L.	RUG	2019	Afgestudeerd in 2020
Zhiyuan, Y.	UL	2017	Afgestudeerd in 2020
Haak, N.	UU	2017	
Bartlema, M.	UU	2017	Afgestudeerd in 2020
Cuperus, J.	UU	2017	Afgestudeerd in 2020
Koelink, M.	UU	2017	Afgestudeerd in 2020
Vendrik, L.	UU	2017	Afgestudeerd in 2020
Zhao, C.	UU	2017	Afgestudeerd in 2020
Bouwhuis, T.J.	UU	2018	
Hartog, M.K.	UU	2018	
Hoogendoorn, K.C.	UU	2018	
Meijer, B.C.C.B.	UU	2018	
Shishlakova, E.	UU	2018	
Waal, T.A. de	UU	2018	Afgestudeerd in 2020
Kock, W.J.W.	UU	2018	Afgestudeerd in 2020
Qian, Z.	UU	2018	
Alexander, R.J.	UU	2019	
Boer, M.A.I. de	UU	2019	
Daemi, S.	UU	2019	
Dijkstra, V.E.	UU	2019	
Hart, M.	UU	2019	
Wäre, M.A.	UU	2019	
Witlox, S.C.	UU	2019	Afgestudeerd in 2020
Berg, B. van den	UU	2020	
Dam, S. van	UU	2020	
Dijk, M. van	UU	2020	
Kooijmans, L.	UU	2020	
Lensink, J.O.T.	UU	2018	Afgestudeerd in 2020
Shea, S.	UvA	2017	Afgestudeerd in 2020
Arnold, J.	UvA	2018	Afgestudeerd in 2020
Cowan, T.	UvA	2018	Afgestudeerd in 2020
Franchetto, A.	UvA	2018	Afgestudeerd in 2020
Lowell, H.	UvA	2018	Afgestudeerd in 2020
Menting, M.	UvA	2018	Afgestudeerd in 2020
Malika, F.	UvA	2019	Gestopt in 2020
Süleyman Mertcan, O.	UvA	2019	Gestopt in 2020
Andrews, C.	UvA	2020	

Fredricksen, S.F.	UvA	2020	
Janssen, T.	UvA	2020	
Justice, R.	UvA	2020	
Koijen, S.	UvA	2020	
Li, L.	UvA	2020	
Mirjalili, F.	UvA	2020	
Pramuk, L.F.	UvA	2020	
Vatenin, N.	UvA	2020	
Bruin, J.M. de	VU	2018	
Adzokatse, S.D.	VU	2019	
Blanckesteijn, G.D.	VU	2019	
Bonvie, Q.F.	VU	2019	
Ham, K. van der	VU	2019	
Klooster, M.K.	VU	2019	
Leon, M.L.	VU	2019	
Linden, M. van der	VU	2019	
Pavlovic, M.P.	VU	2019	
Savert, D.S.	VU	2019	
Serrano-Bernal, D.	VU	2019	
Shayegh, E.S.	VU	2019	
Vliet, C.M. van	VU	2019	
Vries, H. de	VU	2019	
Yu, H.	VU	2019	
Bogerd, B.	VU	2020	
Helder, S.	VU	2020	
Schwickart, S.	VU	2020	
Waardenburgen, L.	VU	2021	